KOMISIJOS IGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2020/589

2020 m. balandžio 23 d.

dėl Pietų Afrikos Respublikos kompetentingos institucijos tinkamumo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/43/EB

(pranešta dokumentu Nr. C(2020) 2026)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinančią Tarybos direktyvą 84/253/EEB ([1]), ypač į jos 47 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą,

kadangi:

(1) pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalį, valstybės narės gali leisti trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms perduoti jų patvirtintų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitas, susijusias su atitinkamu auditu, tik jei tos institucijos atitinka reikalavimus, kuriuos Komisija pripažino tinkamais, ir jei tarp jų ir atitinkamų valstybių narių kompetentingų institucijų yra sudaryti abipusiškumo principu paremti darbo susitarimai;

(2) sprendime dėl tinkamumo pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 3 dalį nenagrinėjami kiti konkretūs reikalavimai, susiję su teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimų audito darbo dokumentų ir kitų dokumentų ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitų perdavimu, pavyzdžiui, reikalavimai dėl susitarimo dėl abipusiškumo principu paremtų kompetentingų institucijų darbo susitarimų, nustatyti Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalies d punkte, arba reikalavimai dėl asmens duomenų perdavimo, nustatyti tos direktyvos 47 straipsnio 1 dalies e punkte;

(3) bendradarbiavimas dėl teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimų audito darbo dokumentų arba kitų dokumentų ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitų perdavimo trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms tenkina esminį visuomenės interesą vykdyti nepriklausomą viešąją priežiūrą. Todėl valstybių narių kompetentingos institucijos, vadovaudamosi Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 2 dalyje nurodytais darbo susitarimais, turėtų užtikrinti, kad Pietų Afrikos kompetentinga institucija visus jai pagal tos direktyvos 47 straipsnio 1 dalį perduotus dokumentus naudotų tik auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros, išorės kokybės užtikrinimo ir tyrimų funkcijoms vykdyti;

(4) kai atliekami tikrinimai arba tyrimai, teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės Pietų Afrikos kompetentingai institucijai negali suteikti galimybės susipažinti su savo audito darbo dokumentais arba kitais dokumentais arba jų jai perduoti kitomis nei Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnyje ir šiame sprendime nustatytomis sąlygomis;

(5) nepažeisdamos Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 4 dalies, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo ir tyrimų funkcijų vykdymo tikslais ryšiai tarp jų patvirtintų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių ir Pietų Afrikos kompetentingos institucijos būtų palaikomi per atitinkamų valstybių narių kompetentingas institucijas;

(6) pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalies d punktą valstybės narės gali leisti Pietų Afrikos kompetentingai institucijai perduoti jų patvirtintų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitas tik jei tarp atitinkamų kompetentingų institucijų yra susitarta dėl darbo susitarimų;

([1]) OL L 157, 2006 6 9, p. 87.

(7) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl tokių darbo susitarimų tarp jų kompetentingų institucijų ir Pietų Afrikos kompetentingos institucijos būtų susitarta remiantis abipusiškumo principu ir jiems būtų taikomos Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos sąlygos, įskaitant dėl tokiuose dokumentuose esančių bet kokių profesinių paslapčių ir komercinių interesų, įskaitant pramoninę ir industrinę nuosavybę, susijusių su subjektais, kurių auditas buvo atliktas, arba su teisės aktų nustatytą auditą atliekančiais auditoriais ir audito įmonėmis, atlikusiais tų subjektų auditą, apsaugos;

(8) jei Pietų Afrikos kompetentingai institucijai perduodant teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitas perduodami asmens duomenys, toks perdavimas yra teisėtas tik jei kartu laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 ([2]) nustatytų tarptautinio duomenų perdavimo reikalavimų. Todėl pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalies e punktą reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad asmens duomenų perdavimas tarp jų kompetentingų institucijų ir Pietų Afrikos kompetentingos institucijos atitiktų visus taikomus duomenų apsaugos principus ir taisykles, visų pirma – Reglamento (ES) 2016/679 V skyriaus nuostatas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagal Reglamento (ES) 2016/679 46 straipsnį būtų nustatytos tinkamos asmens duomenų perdavimo apsaugos priemonės. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Pietų Afrikos kompetentinga institucija be išankstinio atitinkamų valstybių narių kompetentingų institucijų sutikimo toliau neatskleistų perduotuose dokumentuose esančių asmens duomenų;

(9) Nepriklausoma audito reguliavimo valdyba (angl. *Independent Regulatory Board for Auditors*, IRBA) yra Pietų Afrikos kompetentinga institucija, atsakinga už auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą, išorės kokybės užtikrinimą ir tyrimus. Ji įgyvendina tinkamas apsaugos priemones, kuriomis draudžiama jos dabartiniams arba buvusiems darbuotojams atskleisti konfidencialią informaciją kokiai nors trečiajai šaliai arba institucijai ir kuriomis nustatomos sankcijos už tokio draudimo nesilaikymą. Pagal 2005 m. Pietų Afrikos auditoriaus profesijos įstatymą ir IRBA elgesio kodeksą IRBA valstybių narių kompetentingoms institucijoms gali perduoti dokumentus, lygiaverčius nurodytiesiems Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalyje;

(10) atliekant tikrinimus ir rengiant tikrinimo ataskaitas IRBA gautais dokumentais galima dalytis tik gavus IRBA registruoto auditoriaus arba audito įmonės sutikimą. Dėl šio reikalavimo gali būti sudėtinga įgyvendinti pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnį numatytus bendradarbiavimo reguliavimo srityje reikalavimus. Todėl Komisija turėtų atidžiai stebėti ir peržiūrėti IRBA ir valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą reguliavimo srityje, kad įvertintų, ar sutikimo reikalavimas nėra kliūtis praktiškai keistis informacija;

(11) IRBA yra kompetentinga institucija, atsakinga už bendradarbiavimą ir dvišalių susitarimų su valstybių narių kompetentingomis institucijomis dėl audito darbo dokumentų perdavimo sudarymą. Audito darbo dokumentų konfidencialumą užtikrina Pietų Afrikos bendroji profesinės paslapties teisė, kurioje nustatyta bendra auditoriaus profesinė pareiga ir prievolė laikytis konfidencialumo dirbant su kliento dokumentais;

(12) pagal Pietų Afrikos įstatymus ir kitus teisės aktus IRBA gali būti taikomas reikalavimas dalytis Direktyvos 2006/43/EB *47 straipsnio 1 dalyje nurodyta* informacija su tinkama reguliavimo institucija, tačiau ji turi įgaliojimus savo nuožiūra nuspręsti, ar tokiu dalijimusi būtų apsaugoma visuomenė ir *viešasis interesas*. Pasirašydamos dvišalius darbo susitarimus su IRBA, valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų reikalauti, kad IRBA prašytų jų išankstinio sutikimo, jei IRBA būtų priversta tinkamai reguliavimo institucijai perduoti kokią nors bendradarbiaujant gautą neviešą informaciją. Be to, jos turėtų apsvarstyti reikalavimą, kad IRBA galėtų dalytis tokia informacija tik su susitarimuose nurodytais subjektais, nurodydamos, kad šie subjektai turėtų tokią informaciją laikyti konfidencialia ir slapta. Be to, asmens duomenys gali būti tvarkomi tik šiame sprendime nurodytu tikslu, kaip nurodyta 3 konstatuojamojoje dalyje ir 1 straipsnyje, ir laikantis konkrečiai šio sprendimo 8 konstatuojamojoje dalyje nurodytų sąlygų;

([2]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

(13) pagal Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2016/1010 ([3]) 1 straipsnį kelios trečiųjų šalių ar teritorijų kompetentingos institucijos, įskaitant IRBA, buvo pripažintos tinkamomis, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalies c punkte, perduoti audito darbo dokumentus ar kitus dokumentus ir tikrinimo bei tyrimo ataskaitas. Remiantis Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2016/1010 3 straipsniu, nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. tas įgyvendinimo sprendimas IRBA atžvilgiu nebetaikomas;

(14) nors iki 2019 m. liepos 31 d. IRBA nebuvo sudariusi jokių dvišalių darbo susitarimų su valstybių narių kompetentingomis institucijomis, kai kurios valstybės narės parodė norą plėtoti bendradarbiavimą su IRBA;

(15) Europos audito priežiūros įstaigų komitetas (angl. *Committee of European Auditing Oversight Bodies*, CEAOB) iš naujo įvertino Pietų Afrikos teisinę sistemą, remdamasis 2005 m. audito profesijų įstatymu, kuris nuo Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2016/1010 priėmimo nepasikeitė. Atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 ([4]) 30 straipsnio 7 dalies c punkte nurodytą CEAOB techninį *vertinimą*, IRBA atitinka reikalavimus, kurie turėtų būti pripažinti tinkamais taikant Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalies c punktą;

(16) šis sprendimas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/109/EB ([5]) 25 straipsnio 4 dalyje nurodytiems bendradarbiavimo susitarimams;

(17) jokia išvada dėl reikalavimų, kuriuos atitinka trečiosios šalies kompetentingos institucijos, tinkamumo pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą netrukdo Komisijai priimti bet kokio sprendimo dėl tos trečiosios šalies auditoriams ir audito subjektams taikomos viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų ir sankcijų sistemų lygiavertiškumo pagal tos direktyvos 46 straipsnio 2 dalį;

(18) šiuo sprendimu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir IRBA efektyviai bendradarbiauti. Sprendimo tikslas – leisti toms institucijoms vykdyti viešosios priežiūros, išorės kokybės užtikrinimo ir tyrimų funkcijas ir kartu apsaugoti atitinkamų šalių teises. Kai kompetentinga institucija nusprendžia su IRBA sudaryti abipusiškumo principu paremtus darbo susitarimus, kad būtų galima perduoti teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus, taip pat tikrinimo arba tyrimo ataskaitas, atitinkama valstybė narė privalo pranešti Komisijai apie su IRBA sudarytus abipusiškumo principu paremtus darbo susitarimus, kad Komisija galėtų įvertinti, ar bendradarbiaujama vadovaujantis Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsniu;

(19) pagrindinis valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimo su IRBA audito priežiūros srityje tikslas – įgyti abipusį pasitikėjimą vienos kitų priežiūros sistemomis ir padidinti audito kokybės konvergenciją. Toks abipusis pasitikėjimas ir didesnė konvergencija būtų pagrįsti Sąjungos ir Pietų Afrikos audito priežiūros sistemų lygiavertiškumu. Todėl teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimų audito darbo dokumentų arba kitų dokumentų ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitų perdavimas galiausiai turėtų būti atliekamas tik išskirtiniais atvejais;

(20) atsižvelgiant į tai, kad trūksta praktinės bendradarbiavimo su IRBA priežiūros srityje patirties, ir todėl šiuo metu neįmanoma įvertinti, ar reikalavimas, kad IRBA gautų išankstinį auditoriaus arba audito įmonės sutikimą, kad galėtų dalytis atliekant tikrinimus ir rengiant tikrinimo ataskaitas gautais dokumentais, nėra kliūtis praktiškai keistis informacija, šis sprendimas turėtų būti taikomas ribotą laikotarpį;

([3]) 2016 m. birželio 21 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1010 dėl kai kurių trečiųjų šalių ir teritorijų kompetentingų institucijų tinkamumo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/43/EB (OL L 165, 2016 6 23, p. 17).

([4]) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2005/909/EB (OL L 158, 2014 5 27, p. 77).

([5]) 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičianti Direktyvą 2001/34/EB (OL L 390, 2004 12 31, p. 38).

(21) nepaisant galiojimo laikotarpio apribojimo, Komisija reguliariai stebės rinkos pokyčius, priežiūros ir reguliavimo sistemų raidą ir bendradarbiavimo priežiūros srityje veiksmingumą, atsižvelgdama į patirtį, sukauptą bendradarbiaujant priežiūros srityje, taip pat į valstybių narių pateiktus duomenis. Visų pirma, Komisija gali bet kuriuo metu, iki galiojimo laikotarpio pabaigos, atlikti specialią šio sprendimo peržiūrą, kai dėl atitinkamų pokyčių būtina iš naujo įvertinti šiuo sprendimu pripažintą tinkamumą. Iš naujo atlikus tokį vertinimą šis sprendimas gali būti panaikintas;

(22) Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas 2019 m. gruodžio 3 d. pateikė nuomonę;

(23) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Direktyvos 2006/43/EB 48 straipsnio 1 dalį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pietų Afrikos nepriklausoma audito reguliavimo valdyba atitinka reikalavimus, kurie laikomi tinkamais, kaip nustatyta Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalies c punkte, kad audito darbo dokumentai arba kiti dokumentai ir tikrinimo arba tyrimo ataskaitos būtų perduoti pagal Direktyvos 2006/43/EB 47 straipsnio 1 dalį.

2 straipsnis

Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus turi tik teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės, registruoti kitoje valstybėje narėje negu ta, kurioje registruotas grupės auditorius ir kurios kompetentinga institucija yra gavusi prašymą iš Pietų Afrikos nepriklausomos audito reguliavimo valdybos, tokie dokumentai būtų perduodami prašymą pateikusiai kompetentingai institucijai tik tuomet, jeigu pirmosios valstybės narės kompetentinga institucija yra davusi aiškų sutikimą, kad tie dokumentai būtų perduoti.

3 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2020 m. gegužės 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2020 m. balandžio 23 d.

Komisijos vardu
Valdis DOMBROVSKIS
Vykdomasis pirmininko pavaduotojas